

Spis treści

Wstęp

1. Podstawy teoretyczne koncepcji klastrów

- 1.1. Klastry a inicjatywy klastrowe i organizacje klastrowe
- 1.2. Źródła koncepcji klastra w naukach ekonomicznych
- 1.3. Klastry jako geograficznie skoncentrowane struktury sieciowe
- 1.4. Klastry jako element regionalnych i branżowych systemów innowacji
- 1.5. Koopetycja, czyli jednoczesna konkurencja i kooperacja w klastrach
- 1.6. Kształtowanie łańcuchów wartości w klastrach
- 1.7. Polityka wspierania klastrów
- 1.8. Znaczenie klastrów dla konkurencyjności firm i gospodarki
 - 1.8.1. Wpływ klastrów na konkurencyjność w ujęciu mikroekonomicznym (z perspektywy pojedynczego przedsiębiorstwa)
 - 1.8.2. Wpływ klastrów na konkurencyjność w ujęciu mezoekonomicznym (korzyści odnoszone z punktu widzenia rozwoju branży lub gospodarki regionu)
 - 1.8.3. Wpływ klastrów na konkurencyjność w ujęciu makroekonomicznym
- 1.9. Internacjonalizacja jako nowy etap rozwoju klastrów

2. Ewaluacja klastrów - definicja, znaczenie i zakres

- 2.1. Definicja ewaluacji i zakres badań ewaluacyjnych
- 2.2. Wyzwania dla ewaluacji klastrów jako kategorii wpisującej się w nauki regionalne (*regional science*)
 - 2.2.1. Klastry jako narzędzie badania, przedmiot poznania i narzędzie działania
 - 2.2.2. Ewaluacja klastrów jako kategorii regionu ekonomicznego
 - 2.2.3. Ewaluacja a granice klastrów - ujęcie geograficzne i branżowe
- 2.3. Klasyfikacje klastrów a systemy ewaluacyjne

- 2.3.1. Kryteria klasyfikacji klastrów
- 2.3.2. Klasyfikacja klastrów ze względu na znaczenie innowacji
- 2.3.3. Klasyfikacja klastrów bazująca na ocenie stopnia świadomości podmiotów o przynależności do klastra
- 2.4. Systemy oceny klastrów
- 2.5. Potrzeba ewaluacji klastrów
- 2.6. Różnice w ewaluacji klastrów w zależności od celu i zakresu
- 2.7. Główni aktorzy w procesie ewaluacji klastrów
- 2.8. Metody i mierniki ewaluacji a efektywność działania klastra
- 2.9. Ewaluacja poziomu umiędzynarodowienia klastra
 - 2.9.1. Ocena korzyści związanych z internacjonalizacją inicjatyw klastrowych
 - 2.9.2. Ewaluacja klastrów jako czynnika zwiększającego atrakcyjność inwestycyjną lokalizacji dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ)
- 2.10. Znaczenie ewaluacji inicjatyw klastrowych dla polityki wspierania klastrów
 - 2.10.1. System ewaluacji jako warunek skuteczności publicznego wsparcia klastrów
 - 2.10.2. Ewaluacja klastrów w kontekście inteligentnych specjalizacji regionalnych
 - 2.10.3. Koncentracja wsparcia UE na doskonałych klastrach

3. Definicja ewaluacji i zakres badań ewaluacyjnych

- 3.1. Ewaluacja dotycząca koncentracji branż, mająca na celu rozróżnienie między klastrami i inicjatywami klastrowymi
- 3.2. Ewaluacja klastrów za pomocą modelu diamentu przewag konkurencyjnych M. E. Portera
- 3.3. Modyfikacje metod ewaluacji klastrów za pomocą modelu diamentu przewag konkurencyjnych M. E. Portera
 - 3.3.1. Metodologia GEM (Groundings-Enterprises-Markets)
 - 3.3.2. Model KLI (*Knowledge - Learning - Intelligence*)
- 3.4. Procesy innowacyjne w klastrach i ewaluacja innowacyjności struktur klastrowych

- 3.4.1. Ocena znaczenia klastrów dla innowacyjności gospodarki i przedsiębiorstw
- 3.4.2. Ewaluacja innowacyjności klastrów za pomocą badań ankietowych
- 3.5. Metoda ewaluacji klastrów bazująca na analizie powiązań między branżami (*input/output*)
- 3.6. Eksperycka metoda ewaluacji klastrów bazująca na analizie studiów przypadku, z wykorzystaniem pogłębionych wywiadów z przedsiębiorcami oraz ekspertami
- 3.7. Metoda ewaluacji klastrów wykorzystująca szacowanie kapitału społecznego i intensywność komunikacji
- 3.8. Wielosektorowa analiza jakościowa (*multi-sectoral qualitative analysis, MSQA*)
- 3.9. Benchmarking klastrów

4. Propozycja systemu ewaluacji klastrów - przykłady wskaźników oceny inicjatyw klastrowych

- 4.1. Założenia do systemu ewaluacji klastrów
- 4.2. Koncentracja geograficzna branży
- 4.3. Ewaluacja wielkości i zasobów klastra, z uwzględnieniem poziomu jego dojrzałości
- 4.4. Ewaluacja dynamiki klastra - trendy w zakresie zmiany pozycji konkurencyjnej
- 4.5. Ewaluacja procesów w klastrze - aktywność członków inicjatywy klastrowej
- 4.6. Ewaluacja działalności innowacyjnej klastra
- 4.7. Ewaluacja otoczenia instytucjonalnego klastra
- 4.8. Ewaluacja stopnia internacjonalizacji klastra
- 4.9. Ewaluacja znaczenia klastrów dla konkurencyjności gospodarki regionu
- 4.10. Ocena znaczenia klastrów dla zrównoważonego rozwoju
- 4.11. Ewaluacja skuteczności polityk klastrowych
 - 4.11.1. Ocena przydatności polityki klastrowej w zależności od przyjętej doktryny ekonomicznej
 - 4.11.2. Metody ewaluacji polityk klastrowych

4.11.3. Przykłady badań empirycznych mających na celu ewaluację skuteczności polityki klastrowej

4.11.4. Znaczenie trwałości projektów realizowanych w ramach polityki wspierania klastrów

5. Prezentacja klastrów lotniczych w Polsce i USA z punktu widzenia informacji potrzebnych do efektywnej ich ewaluacji

5.1. Klaster Dolina Lotnicza w Polsce

5.1.1. Historyczne uwarunkowania powstania klastra lotniczego w południowo-wschodniej Polsce

5.1.2. Prezentacja Stowarzyszenia Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego Dolina Lotnicza

5.1.3. Stowarzyszenie Dolina Lotnicza - struktura, wizja i cele działania

5.1.4. Współpraca Stowarzyszenia Dolina Lotnicza z sektorem nauki i edukacji oraz instytucjonalne formy wsparcia dla klastra

5.1.5. Typ, faza cyklu życia oraz efektywność działania organizacji klastrowej Dolina Lotnicza

5.2. Prezentacja klastra lotniczego w stanie Washington, USA

5.2.1. Podstawowe dane dotyczące klastra lotniczego w stanie Washington, USA

5.2.3. Podstawowe charakterystyki organizacji klastrowej w regionie Spokane

5.2.4. Cele działania organizacji klastrowej w regionie Spokane oraz wzrost jego rozpoznawalności

5.2.5. Zwiększenie liczby firm lotniczych i kontraktów dla nich w regionie Spokane

5.2.6. Tworzenie nowych miejsc pracy w przemyśle lotniczym - pozyskiwanie umów i kontraktów dla firm z regionu Spokane

5.2.7. Analiz podstawowych cech organizacji klastrowej w regionie Spokane

5.3. Specyfika ewaluacji klastrów w obszarze przemysłu lotniczego

5.3.1. Metody i mierniki oceny klastrów lotniczych

5.3.2. Ewaluacja działania klastrów - ocena skuteczności i efektywności

5.3.3. Obszary i wskaźniki ewaluacji efektywności klastrów lotniczych - analiza informacji pozyskanych podczas badań w klastrze Dolina Lotnicza i klastrze lotniczym w stanie Washington

5.3.4. Propozycja systemu wskaźników ewaluacji efektywności klastrów w obszarze przemysłu lotniczego - na podstawie badań klastrów lotniczych w Polsce i USA

Podsumowanie i wnioski

Bibliografia